

Åtgärder vid personalinfektioner – vårdhygieniska aspekter

Bakgrund

Enligt Allmänna bestämmelser (AB) kan arbetsgivare meddela en arbetstagare förbud att arbeta för att förhindra att smitta sprids. Information gällande personalinfektioner finns i Vårdhandboken.

Syfte

Tillhandahålla hjälp och råd för arbetsledningen avseende avstängning/omplacering av arbetstagare i samband med personalinfektioner.

Åtgärder

Nedanstående tabell är en vägledning till åtgärder utifrån smitta och smittrisk och om avstängning/omplacering av personal ska ske. För rätt handläggning är det viktigt att klarlägga diagnos/smitta. För kompletterande råd kontaktas [Vårdhygien](#).

Smitta	Smittväg/ Inkubationstid	Smittsamhet	Information om avstängning, omplacering och vårdhygieniska råd
Blåsor och prickar			
Mässling (morbili) Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Luftburen. Även dropp- och kontaktsmitta. Hög smittsam- het! 7-18 dygn (oftast 10-12 dygn).	Inkuberad person är smittsam tidigast från dag 5 efter exposition. Smittsamhets- perioden räknas som 4 dygn före till 4 dygn efter utslagsdebut.	Personal avstängas/omplaceras enligt AB från dag 5 under inkubationstiden och så länge som risk för smittspridning finns. Kontakta omgående Vårdhygien (dagtid) eller infektionsbakjour (jourtid).
Vattkoppor (varicella)	Luftburen. Även dropp- och kontaktsmitta. Hög smittsam- het! 9-21 dygn.	1-2 dygn före debut av blåsor tills blåsorna torkat in (6-10 dagar).	Icke-immun personal avstängs från arbete enligt AB under inkubationstiden från dag 9 efter första kontakt till och med dag 21 efter sista kontakt med den smittsamma individen. Personal kan återgå i patientnära och vårdrelaterat arbete när blåsorna är intorkade. Kontakta Vårdhygien (dagtid) eller infektionsbakjour (jourtid) vid misstänkt smittrisk på enheten för smittspårning.
Bältros (herpes zoster)	Kontaktsmitta.	Från debut av blåsor till dess blåsorna torkat in.	Personal kan avstängas/omplaceras enligt AB. Beroende på blåslokalisering och typ av verksamhet (ej arbete med immun- nedsatta) kan personal med bältros arbeta förutsatt att blåsor täcks med förband och kläder.

Smitta	Smittväg/ Inkubationstid	Smittsamhet	Information om avstängning, omplacering och vårdhygieniska råd
Blåsor och prickar			
Röda hund (rubella) Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Dropp- och kontaktsmitta. 14-21 dygn.	Vanligen 7 dygn före debut av utslag till upp till 10 dygn efter debut.	Personal kan avstängas/omplaceras enligt AB från 1 vecka efter smittotillfälle och så länge som risk finns för smittspridning. Personal kan tidigast återgå i arbete 7 dygn efter utslagsdebut.
Herpes simplex	Kontaktsmitta.	Från debut av blåsor till dess blåsorna torkat in.	Personal kan avstängas/omplaceras enligt AB. Individuell bedömning.
Svinkoppor (impetigo) och andra hudinfek- tioner	Kontaktsmitta.	Beroende på agens och utbredning.	Personal kan avstängas/omplaceras enligt AB. Individuell bedömning. Personal med infektioner eller sår på händer, underarmar och ansikte ska inte arbeta i patientnära vård eller hantera oförpackade livsmedel.

Smitta	Smittväg/ Inkubationstid	Smittsamhet	Information om avstängning, omplacering och vårdhygieniska råd
Luftvägsinfektioner			
Influensa	Dropp- och kontaktsmitta. 1-3 dygn.	Smittfri 5 dagar efter symtomdebut eller 1 dygns feberfrihet.	Personal med influensasyntom ska stanna hemma från arbetet.
Kikhosta (pertussis) Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Dropp- och kontaktsmitta. 1-3 veckor.	Från slutet av inkubationstiden och cirka 4-6 veckor framåt. Individuell bedömning. Antibiotika- behandling minskar smittsamheten.	Personal kan avstängas enligt AB. Individuell bedömning. Särskilda regler för personal som vårdar gravida och icke-immuna barn. Kikhosta kan vara livshotande för barn under 6 månader och särskilt för prematura barn. Tänk på att frikostigt undersöka personal med långvarig hosta.
Lungtuberkulos Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Luftburen smitta.	Individuell bedömning av behandlande läkare.	Personal kan arbeta patientnära när behandlande läkare förklarat individen smittfri. Tänk på att frikostigt undersöka personal med långvarig hosta.

Smitta	Smittväg/ Inkubationstid	Smittsamhet	Information om avstängning, omplacering och vårdhygieniska råd
Mag-/tarminfektioner			
Virusgastroenterit	Fekal-oral.	Hög smittsamhet vid symtom.	Personal ska vara symtomfri 48 timmar från sista kräkning/diarré innan återgång till arbete.
Bakteriella tarminfektioner	Fekal-oral.	Vid diarré.	Personal med symtom ska inte arbeta. Vid riskyrke* se respektive infektionsdirektiv i Smittskyddsläkarförningens smittskyddsblad. <i>Se rutin Kontrollprogram för avdelningskök i NU-sjukvården.</i> Individuell bedömning av behandlande läkare.
Hepatit A/Hepatit E Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Fekal-oral.	Hepatit A från 2 veckor före till minst 1 vecka efter ikterusdebut.	Personer med riskyrken* kan avstängas/omplaceras enligt smittskyddslagen, ofta till och med 3 veckor efter sjukdomsdebut. Se Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad - hepatit. Individuell bedömning av behandlande läkare.
Amöba/Giardia	Fekal-oral.	Vid symtom.	Personal med symtom ska inte arbeta. Vid riskyrke* se respektive infektionsdirektiv i Smittskyddsläkarförningens smittskyddsblad. Individuell bedömning av behandlande läkare.

*Riskyrken enligt Smittskyddsläkarförningen: Personer som bereder eller hanterar oförpackade livsmedel eller yrkesmässigt vårdar spädbarn eller patienter med kraftigt nedsatt immunförsvar.

Smitta	Smittväg/ Inkubationstid	Smittsamhet	Information om avstängning, omplacering och vårdhygieniska råd
Multiresistenta bakterier			
MRSA Anmälnings- och smittspårningspliktig.	Kontaktsmitta.		Personal kan avstängas/omplaceras enligt AB. Personal kan återgå i patientnära och vårdrelaterat arbete efter samråd med patientansvarig läkare på Infektionskliniken.

Faktaunderlag

Allmänna bestämmelser (AB) 17 i lydelse från och med 2019-01-01

Folkhälsomyndigheten: Smittsamma sjukdomar

Kontrollprogram för avdelningskök inom NU-sjukvården

Smittskyddsläkarföreningens smittskyddsblad

Vårdhandboken: Personalinfektioner inom hälso- och sjukvård - Översikt